

In begl sut la marella

A Sagogn sveglia ina fontauna discussiuns

DAD AUGUSTIN BEELI / ANR

■ **Questa stad ha la vischnaunca da Sagogn sanau ina da sias fontaunas dil vitg. Il niev begl-fontauna el quatier Cochetta irritescha dapresent ils convischins.** La vischnaunca da Sagogn ha instradau igl onn vargau il project sur plirs onns da sanar las vias communalas. Suenter Pastgas han las lavurs vid la secunda etappa entschiet. Quellas ein idas a fin dacuort el Vitg dadens. Pil traffic local ei quei stau cumbinai cun sviaments damai che las vias atras ils quaters ella part sura dil vitg ein stadas serradas. La fasa da baghegiar ha caschunau paucas discussiuns, muossavias e tablas han dirigi il traffic, las interpresa involvidas han cavau foss, remplazzau las lingias, serrau ils foss sillas vias Catschegn e Cresta. Era l'interpresa ch'ha fatg la cuvrida ei stada presenta ed ha luvrau rondud treis meins tenor la planisaziun dil biro d'inschignier.

Object «curios» amiez il quater

Ils convischins han priu notizia dallas lavurs finidas, dalla qualitat digl asfalt, dils tumbins e dallas chinettas. En connex cun quella secunda etappa da sanaziun dallas vias ha la vischnaunca era midau la fontauna amiez il quater da Cochetta. Cun quella ein ils convischins buca cuntenets, quei fatg leventa dapresent discussiuns el vitg. «Da diesch puncts maximal haveva la fontauna veglia da Cochetta il maximum da diesch. La fontauna nova cun sculptura survegn da diesch puncts mo in sulet», manegia *Alfred Candrian*. El habitescha ella vischinonza e capescha buca daco che la suprastanza communa-

La fontauna veglia da Cochetta.

FOTOS MAD

La fontauna nova installada dacuort el medem liug.

la ha buca publicau la midada dalla fontauna. Tenor lescha da baghegiar havessi la suprastanza stuiu far ina damonda da baghegiar, declara in auter vischin dil quater. Tut che sevila digl object «curios» ch'ei tschentaus amiez il quater da Cochetta. Ils meins pertuccont igl element niev ein unanims: La fontauna nova ei exosta alla critica. Ins hagi giu negin sentiment pil maletg dil vitg e dil quater, recloma in habitont. In auter manegia che la vischnaunca hagi semplemein remplazzau la fontauna veglia cun in object da standard. La petga fontauna da fier culau, ina perdetga dil temps, seigi ussa zuppada davos in begl bia memia massiv, selamenta in quart habitont viers

l'agentura da novitads. La fontauna da Cochetta polarisescha dapresent el Vitg dadens da Sagogn. La vischnaunca haveva baghegiu leu 1920 ina fontauna en connex culla sanaziun dil provediment d'aua.

Impediment pil traffic

Ina fontauna ella vischinonza, quella el quater Catschegn, fuva igl onn 1976 enta peis ed ins havess bugen allontanau ella. La resistenza d'entgins convischins ha denton pudiu salvar quei element da valur culturhistorica. «La fontauna nova s'accorda cul quater da Cochetta sco la siala sin in piertg», sevilenta in'ulteriura convischina. Las fontaunas ein objects

caracteristics da mintga vitg. Per las autoritads paran ellas disturbis per la circulaziun dil traffic, tonpli ch'ellas ein buca pli elements che surveschan al mintgagi dils habitonts. Tgei manegia la suprastanza communal da tala critica actuala pertuccont fontauna Cochetta?

«Cunquei che la fontauna era en in tal schliet stan ha la suprastanza communal decidiu alla seduta dils 4 da zercladur 2019 da remplazzar ella totalmeins e drizzar ella aschia ch'igl access ella via Cochetta ei pli surveseivels. Cun la nova posiziun e grondezia dalla fontauna ademplescha quella ils duers d'in tal indrez e per la segirtad da persunas pli adattada che la posiziun veglia. Il spazi denter la

Via Cresta e la fontauna ei per bien in meter pli gronds», declara il gerau da baghegiar, *Gioni Cavelti*. Daco che la midada ei buca vegnida publicada sco damonda da baghegiar replica el: «Igl artechel 46 dalla lescha da baghegiar gi che la cumissiun da baghegiar stoppi vegnir informada. Quei ei succediu culla seduta da suprastanza dils 4 da zercladur. La damonda ei plinavon sutta messa ad artechel 40 dall'ordinaziun cantunala davart la planisaziun dil territori (KRVO). Artechel 40 declara ch'ei drovi negina lubientscha per 'indrez technics'.» La damonda schebein la fontauna nova s'accordi cul maletg dil vitg lai Cavelti aviarta.

Il tgietschen ed il ner

Pictura abstracta da Toja e Flurin Isenring a Laax

■ **(anr/abc) Dacuort ei l'exposiziun da dus artists, mumma e fegl, s'aviarta a Laax. Ins sa contemplar e seschar inspirar dallas obras da Toja e Flurin Isenring. L'exposiziun ella galleria Cularta cuoza tochen ils 20 d'october.** *Flurin Isenring*, naschius 1953 e carschius si a Laax, ei pictur artist. El ha la medema vocaziun sco sia mumma. S'exprimer cul cavallet, luvrar cun colurs, formar, mussar, esser creativs. Dapi 43 onns viva e lavura el a Ruma. Ina part da sias obras han ins saviu admirar avon tschun onns en in'exposiziun ella Cuort Ligia Grischa a Trun. Leu han ins saviu s'avischinar a siu stil. El malegia cuntra-

das e fluras, las obras ein influenzadas d'in'abstracziun suggestiva. Igl ei bellezia creaziuns esteticas, cun gross pennels sa el formar ils cuolms, il contemplader vesa tridimensional, ins sto s'approfondar, dar liber igl egl, observar e turnar ad observar. Quei ch'ins vesa dapresent ella galleria Cularta a Laax para aunc adina creaziuns en pliras dimensiuns. Ils maletgs dad Isenring en format grond lubeschan buc in'interpretaziun. Tut quei ch'ins contempla ei abstract. Igl artist ha puspei luvrau cul pennel gries. Aposta per quell'exposiziun ha el eligiu il stil abstract e duvrau las colurs tgietschen e ner. Tut ei generus e ferm. Ell'empreml'alzada

dalla Cularta entaup'ins serias da maletgs ch'ei buca titulai. Mintgin ei per sesez, fa denton part da serias. Ina part cun fuormas geometricas e staticas, tschella cun dinamica e moviment. Ins vegn en empuament d'associar e cumparegliar. Gliez ei buca la finamira. Ils maletgs dueien cuntener misteris, mintga rasada da tgietschen e ner ei cumbinada cugl alv neutral.

El plaunterren dalla Cularta ein las obras dalla mumma. Toja Isenring (1919–2014) ha influenzau da pign ensi Flurin. El fuva savens egl atelier ed ha mussau interess pigl art ed il malegiar. Da lez onns fuva il stil abstract buca tema,

la clientella prefereva ils maletgs da fluras, pèschs e la tecnica davos veider. Pér tard ei il stil abstract vegnius. Suent onns ha ella ughegiau dad experimentar e da malegiar e formar senza retenientschas. Ella fuva disada da luvrar sin empustaziun, perquei stueva ella suandar tendenzas. Sia atgna expressiun, siu agen stil abstract, ein sedai da sesez. Denter las 12 obras da Toja Isenring dat ina en egl: Quel ei malegiu sin lenn, cun acril e spray. Igl abstract ei en ina grossa rama sularada. Igl ei en tuttaccas in maletg pigl egl. Quel pretenda ina stanza gronda ed in plaz persul. Aschia fa el effect. Mintgin sa interpretar l'ovra sco el vul, igl abstract

tradescha nuot auter che las colurs, tgietschen e ner. Las obras da Toja e Flurin Isenring animeschan biars ch'entran ella galleria Cularta da discutir, digl art, da colurs, figurativ ed abstract. Ellas animeschan era da far in paus amiez la truscha ed il cunfar entuorn il Lag Grond. La Cularta para sco in'insla da ruas e meditatiun. L'exposiziun actuala revela era ina relaziun denter mumma e fegl en lur expressiun artistica.

L'exposiziun «Le Rouge et le Noir» ella galleria Cularta a Laax cuoza tochen ils 20 d'october. Urari d'avertura: gievgia–dumengia, mintgamai 15.00–18.00. Ulteriuras informaziuns: www.cularta.ch

reclama

Topaktuell
von Montag
bis Freitag

Nachrichten
näher an
Ihrer Region

Das Nachrichtenmagazin
«SO informiert» ab 18 Uhr
auf TV Südostschweiz.

El plaunterren: Quei maletg para tipics per igl art abstract da Toja Isenring.

FOTOS A. BEELI

Ell'empreml'alzada: Ils quater maletgs da Flurin Isenring animeschan da contemplar.